

Полянський Владислав Олександрович

Polianskyi Vladyslav Oleksandrovych

викладач кафедри економічної кібернетики і системного аналізу

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Реалізація парадигми проєктного фінансового менеджменту через формування культури сімейної фінансової грамотності

Анотація. Розроблено модель проєктного фінансового менеджменту для можливості керування сімейними фінансами для формування необхідних грошових накопичень. Сформовано покроковий алгоритм реалізації моделі та її ключові завдання. Підтверджена її ефективність при симуляції на початкових даних.

Поточний розвиток різноманітних фінансових інструментів дозволяє формувати у вітчизняному суспільстві гнучкі підходи до реалізації фінансового менеджменту, котрі діють через побудову системи цінностей та практичних правил управління фінансовими ресурсами.

У ХХІ столітті вітчизняні та зарубіжні освітні системи направлені на поглиблення вивчення тематики фінансового менеджменту та фінансової грамотності у шкільній та університетських програмах. Для прикладу реалізуються відповідні навчальні посібники [1], проводяться спеціалізовані дослідження [2] та формуються концепції із врахуванням зарубіжного досвіду [3].

Дана робота направлена на дослідження формування математичної моделі стартового, сімейного капіталу, основу якої становить створення «фінансової подушки» батьками, котрі дбають про добробут власної дитини та прагнуть розвинути її фінансову культуру та грамотність.

Створено математичну, алгоритмізовану систему, котра враховує фінансові аспекти життєдіяльності типової української сім'ї.

Стартові передумови для реалізації моделі, яка розглядається через довгостроковий проєкт:

1. сім'я, яка включає батьків та дитину;
2. наявність стабільного доходу батьків та можливість/бажання інвестувати у майбутнє дитини;
3. базовий розрахунок здійснюється на 23 роки (перші 18 років життя дитини та 5-6 років навчання у ВУЗі).

Запропоновано покроковий алгоритм, який виконує ключові завдання:

Таблиця 1

Ключові завдання моделі проєктного фінансового менеджменту

Завдання	Характеристика
Формування фінансової грамотності у батьків	Батьки отримують можливість поступово та планово інвестувати у розвиток своєї дитини
Формування фінансової грамотності у дитини	Дитина з раннього віку отримує знання фінансового менеджменту та фінансової грамотності
Спільна участь різних поколінь	Батьки та діти приймають участь у формуванні сімейної, фінансової системи цінностей
Покроковість та прозорість алгоритму	Пропонований алгоритм має поступовий характер, включає велику кількість параметрів та зрозумілий простому користувачу
Можливість коригування та адаптації, гнучкість алгоритму	Параметри моделі можуть коригуватись та видозмінюватись користувачем
Можливість відмови від застосування алгоритму або зупинка його роботи	Використання моделі можна зупинити в будь-який момент часу в разі потреби

Приклад застосування моделі представлений на рис. 1.

Вік дитини	Кількість місяців	Батьківський дохід, %	Кишенькові гроші, %	Стипендія дитини, %	Дохід батька	Модель 1 (Батьківський дохід, %)	Модель 2 (кишенькові кошти, відкладені дитиною)	Модель 3 (перші зароблені кошти, відкладені дитиною)	Сума по моделям за рік	Інвестиції за підсумками року
0	9	5%	0%	0%	25000	11250	0	0	11250	0
1	12	5%	0%	0%	25000	15000	0	0	15000	12375
2	12	5%	0%	0%	25000	15000	0	0	15000	30113
3	12	5%	0%	0%	25000	15000	0	0	15000	49624
4	12	5%	0%	0%	25000	15000	0	0	15000	71086
5	12	5%	0%	0%	25000	15000	0	0	15000	94695
6	12	5%	0%	0%	25000	15000	0	0	15000	120664
7	12	10%	20%	0%	35000	42000	12000	0	54000	149231
8	12	10%	20%	0%	35000	42000	12000	0	54000	223554
9	12	10%	20%	0%	35000	42000	12000	0	54000	305309
10	12	10%	20%	0%	35000	42000	12000	0	54000	395240
11	12	10%	20%	0%	35000	42000	12000	0	54000	494164
12	12	10%	20%	0%	35000	42000	12000	0	54000	602980
13	12	10%	20%	0%	35000	42000	12000	0	54000	722678
14	12	15%	30%	0%	45000	81000	23143	0	104143	854346
15	12	15%	30%	0%	45000	81000	23143	0	104143	1054338
16	12	15%	30%	0%	45000	81000	23143	0	104143	1274329
17	12	20%	40%	40%	55000	132000	37714	37714	207429	1516319
18	12	20%	40%	40%	55000	132000	37714	37714	207429	1896122
19	12	20%	40%	40%	55000	132000	37714	37714	207429	2313906
20	12	20%	40%	40%	55000	132000	37714	37714	207429	2773468
21	12	20%	40%	40%	55000	132000	37714	37714	207429	3278986
22	12	20%	40%	40%	55000	132000	37714	37714	207429	3835056
23	12	20%	40%	40%	55000	132000	37714	37714	207429	4446733

Рис. 1. Деталізований розрахунок алгоритму

В якості стартових даних взяті стартовий дохід члена сім'ї у розмірі 25 тис. гривень та можливість відкладати хоча б 5% відсотків від цієї суми щомісячно для подальших інвестицій під 10% річних (поточні банківські продукти у 2023 році дозволяють говорити про 10-12% річних на абсолютному пасиві).

Фінальні результати тестування моделі наведені на рис. 2. Отримано, що за вказаний період можливо зберегти та накопичити суму, яка близька до 5 млн. 120 тис. грн. При цьому інвестування та реалізація концепції «складного відсотка» дозволили відкласти лише 43% вказаної суми, іншу частину склали прирощені кошти, отримані завдяки інвестуванню. Вклад дитини у формування коштів для «фінансової подушки» становить більше 30%, що дозволяє показати її максимальну залученість у загальний процес накопичення.

Рис. 2. Ключові результати побудови алгоритму

Таким чином, розроблена модель проєктного фінансового менеджменту дозволила провести симуляцію для розподілу доходу типової української сім'ї та може допомогти у формуванні культури сімейної фінансової грамотності для вітчизняного суспільства.

Література:

1. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – К., 2019. – 272 с.
2. Varadiia N. ЗАСТОСУВАННЯ ОСНОВНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ У ВИВЧЕННІ КУРСУ «ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ» У ГІМНАЗІЇ. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2018. № 8 (1). С. 179–187. URL: [https://doi.org/10.31865/2414-9292.8\(1\).2018.153782](https://doi.org/10.31865/2414-9292.8(1).2018.153782)
3. Lavreniuk V. V., Lavreniuk A. V. Improving the Financial Literacy of the Population: The Foreign Experience. Business Inform. 2022. Vol. 1, no. 528. P. 59–67. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-59-67>.